

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in tožile v Ljubljani

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, torek 21. aprila 1942-XX

Cena posamezni številki 0'60

Italijanska zunanja trgovina

Agencija Stefani naglašja, da je na zunanjo trgovino Italije lani znatno vplivala preusmeritev prekrbe evropskih držav. Čezmorski promet je ukinjen z izjemo prometa med Nemčijo in Švedsko. Na normalni višini so ostale izmenjave blaga z Bolgarijo in Portugalsko. Promet z obema državama je v zadnjem času celo narasel, v prvi polovici lanskega leta pa se je promet z Bolgarijo in Dansko zmanjšal. Močno se je razvil promet s Španijo, Madžarsko, Slovaško in Hrvaško, ki je postala važen trg za Italijo in Nemčijo. Italijansko-hrvaški promet je najbolj živahen v Dalmaciji. Ugodno se razvija tudi promet s Švedsko, Finsko in Romunijo.

V italijanski zunanji trgovini je na prvem mestu Nemčija, ki zavzema prvo mesto tudi v tranzitnem prometu. Za italijanski promet je važna tranzitna država Švica, še važnejši pa je za Švico promet skozi Italijo.

Opozorilo izdajateljem listov, brošur, revij, koledarjev itd.

Davčna uprava za mesto Ljubljana razglša:

Po določilih taksnega in pristojbinskega pravilnika k tar. post. 8, točka 26, morajo zaradi točnega izračunavanja in pobiranja oglasne takse vsi lastniki ali izdajatelji časnikov ali periodičnih časopisov izročiti ob prijavi brez takse davčni upravi po en izvod dnevnikov ali periodičnih časnikov ali časopisov istega dne, katerega datum nosijo. V tej prijavi se mora točno označiti, koliko je oglasov in kakšne vrste so (do 20 cm², 20 do 56 cm², 50—100 cm², 100—400 cm² in nad 400 cm² površine).

Oglasna taksa se plača v gotovini pri davčni upravi isti dan ali preden se list, brošura, knjiga itd. odda v prodajo. Le dnevnik plačajo to takso desetdnevno.

Ta taksa se plačuje za vsak oglas in za vsak dan, ko izide dotični oglas, ne glede na to, koliko se natisne izvodov ene številke časnikov ali knjig.

Kdor ne položi te takse ali ne pošilja časnikov ali brošur, knjig itd. ali ne plačuje takse pravočasno, plača poleg redne oglasne takse še trikratno takso kot kazni.

Občni zbori

42. redni občni zbor delničarjev Ljubljanske kreditne banke bo v četrtek 30. aprila ob 16. v bančni dvorani v Ljubljani. Na dnevnem redu so tudi nadomestne volitve v upravni svet. Vsaj 10 delnic se mora položiti vsaj 8 dni pred občnim zborom pri centrali v Ljubljani ali pri podružnicah banke v Beogradu, Rakeku, Splitu, Šibeniku ali Zagrebu.

Automontaža, d. d. v Ljubljani ima redni občni zbor 4. maja ob 11. uri v prostorih Hrvatske deželne banke, podružnice v Ljubljani, Verdijeve ul. 3. Delnice se morajo položiti vsaj 3 dni pred občnim zborom pri družbeni blagajni, Verdijeve 3.

Delniška gradbena družba Ing. Dukić in drug vabi na svoj občni zbor, ki bo 15. maja ob 11. v poslovnih prostorih družbe. Delnice se morajo položiti vsaj 3 dni pred občnim zborom pri blagajni družbe.

Register prejema in oddaje gradbenega lesa

Ker si mnogi zainteresirani niso na jasnem, da li so v smislu čl. 5. naredbe o proizvodnji in razdeljevanju tehničnega lesa z dne 25. marca t. l. dolžni voditi register prejema in oddaje gradbenega lesa, sporoča Združenje industrije in obrtnikov v smislu razprave na seji odbora, ki se je ustanovil po čl. 9. navedene naredbe, naslednja pojasnila:

Pojem lesne industrije v smislu čl. 5. naredbe je razumljiv v širšem pomenu besede ter obveznost vodenja registra ni omejena na industrijska podjetja v ožjem pomenu besede, temveč velja tudi za podjetja, ki imajo rokodelski značaj. Izvzeti pa so od dolžnosti vodenja registra oni proizvajalci predmetov iz lesa, ki izvršujejo obrt sami brez pomožnega osebja.

Osebe, ki so zavezane voditi register prejema in oddaje, morajo imeti in voditi tak register brez ozira na vsakokratni obseg in način poslovanja. Tako si mora n. pr. lesni trgovec nabaviti register tudi v primeru, ako trenutno nima nobene zaloge ter se trenutno ne bavi s kupčijskimi posli, vendar pa ima veljavno pooblastilo za lesno trgovino. Enako mora voditi register imejitelj žagarskega obrta, brez ozira na to, da žaga les

zgolj po naročilu za tuj račun. Niso pa dolžni imeti in voditi register prejema in oddaje oni, ki so izvrševanje svojega obrta začasno ustavili ter začasno ustavitev obrta pravilno prijavili obrtni oblasti.

Za vsak kraj, obrat ali skladišče, kjer se nahajajo zaloge lesa, se mora voditi poseben register. Za hlode, ki leže v gozdovih, ki gravitirajo na isto železniško postajo ali na isto skladišče, zadostuje vodenje enega samega registra.

V smislu čl. 5. naredbe v zvezi s prednjimi pojasnili so torej zavezani voditi register prejema in oddaje gradbenega lesa:

1. vsi lesni trgovci brez ozira na obseg poslovanja;

2. vsi proizvajalci gradbenega lesa (žage) brez ozira na to, ali ima podjetje industrijski ali obrtni značaj;

3. vsa industrijska podjetja, ki proizvajajo predmete, za katere tvori les bistveno surovino;

4. vsa obrtna (rokodelska) podjetja, ki proizvajajo take predmete, ako zaposlujejo pomožno osebje (pomočnike, vajence);

5. vsa stavbena podjetja pooblaščenih inženjerjev, graditeljev in tesarskih mojstrov;

6. vsi zakupniki gozdnih sečenj za proizvodnjo gradbenega lesa;

7. vsi lastniki gozdov z več nego 10 ha površine, ki sami izkoriščajo svoj gozd, t. j., ki sekajo za lasten račun.

V smislu prednjih pojasnil niso dolžni imeti in voditi register prejema in oddaje gradbenega lesa:

1. oni obrtni proizvajalci lesnih predmetov, ki ne zaposlujejo nobene pomožne osebe (pomočnika ali vajenca);

2. zidarski mojstri;

3. prevzemniki gozdne sečnje, ki proizvajajo izključno le drva ter bukov les za celulozo in za oglje;

4. lastniki gozdov z več kot 10 hektari površine, ki svojih gozdov sami neposredno ne izkoriščajo, temveč prodajajo les na panju.

Register prejema in oddaje gradbenega lesa se mora voditi po obrazcu, ki ga je založila Pokrajinska Zveza Delodajalcev za Ljubljansko pokrajino. Interesenti, ki obrazca še niso prejeli, naj ga nemudoma naroče pri navedeni Zvezi. Naročila naj se dostavljajo na naslov: Pokrajinska zveza delodajalcev za Ljubljansko pokrajino, Združenje industrije in obrtnikov, Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Določbe

o prodaji klobukov, čepic, rokavic in ovratnic na izkaznice

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal smatrajoč za potrebo, da se racionalira prodaja klobukov, čepic, rokavic in ovratnic, naslednjo naredbo:

Člen 1. — Klobuki, čepice, rokavice in ovratnice, označeni v členu 2. te naredbe, se ne smejo prodajati ali kakor koli oddajati občinstvu brez osebne oblačilne izkaznice iz člena 4. naredbe z dne 8. novembra 1941-XX št. 144.

Člen 2. — Ob prodaji mora trgovec vzeti nabavitelju toliko odrezkov njegove osebne izkaznice, označenih z abecednimi črkami, kolikor določa sledeča razpredelnica:

Moški klobuki, iz klobučine 4
Ženski klobuki:

a) iz klobučine, iz pletenja, iz žameta ali drugih tkanin, okrašeni ali neokrašeni 4

b) iz slame, iz lubja, iz palmovih vlaken, iz skoblancev in iz drugih podobnih tvarin, okrašeni 2

Ne štejeta se za okras navadni trak okrog oglavja in podloga klobuka. Slamniki za moške in neokrašeni ženski slamniki niso vezani na izkaznice.

Moške čepice 2

Otroški in deški klobuki in čepice 1

Rokavice:

1. celoma ali deloma iz usnja 2

2. druge:

a) moške 4

b) ženske 2

Otroške rokavice niso vezane na izkaznice.

Ovratnice 1

Člen 3. — Za nakup predmetov iz te naredbe so uporabljivi:

1. za moške in ženske (osebna izkaznica A) odrezki s črkami G do U,

2. pri deških in otroških izkaznicah (osebne izkaznice B in C) odrezki s črkami od G do U, iz-

vzemši črke I, K in L (pridržane za drugo porabo).

Odreзки se smejo uporabljati ne glede na zaporednost abecednih črk.

Člen 4. — Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo po členu 23. naredbe z dne 8. novembra 1941-XX št. 144.

Člen 5. — Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Prejemna in oddajna knjiga

za prodajalce tekstilnih in oblačilnih izdelkov občinstvu

VIII. oddelek Vis. komisariata je izdal pod št. VIII. No. 30/135—42 z dne 12. aprila naslednjo okrožnico:

Sporočja se, da se bo morala »prodajna knjiga« (naredbe z dne 9. oktobra 1941., Sl. l. št. 484/82—42), ki se sedaj rabi pri prodajanju tekstilnega blaga, počenši s 1. majem t. l. s potrebnimi spremembami uporabljati razen za vpisovanje prodaj tudi za vpisovanje nakupov (bremen) z uporabljanjem zadnjih strani te knjige in sicer dotlej, dokler ne bodo te prodajne knjige in njih rezerve povsem izpisane, dočim se v bodoče ustanovi enotna prejemna in oddajna knjiga, ki bo še bolj smotreno urejena.

Vpisovanje prodaj (razbremenitev) v sedanji knjigi naj se vrši kakor doslej, upoštevajoč pri tem, da okrožnica Visokega komisariata VIII No. 4776/62 z dne 7. novembra 1941., odd. II, predpisuje, da se število točk zabeleži v zad-

njem stolpcu, ki nosi nadpis »opombe in potrdila«.

Nabave in sploh vse operacije v breme prodajalca se morajo vpisovati na zadnji strani knjige in nadaljevati na predzadnji, predpredzadnji itd., pri čemer naj se vpiše v prvo vrsto celotno število točk zaloge na dan 30. novembra pret. l. po inventarju »seznama in števila točk«, ki je bil svojčas poslan, nato pa drugo za drugo vse operacije v breme prodajalca od 1. decembra pr. l. dalje, upoštevajoč pri tem, da se v isto vrsto ne sme vpisati več predmetov z različnim osnovnim številom točk. Na primer partijo šalov in šerp je treba vpisati v dveh vrstah, ker imata ta dva predmeta različno število točk za enoto.

Na straneh, ki so namenjene za vpisovanje bremen, morajo trgovci sami prilepiti preko dosedanje besedila glave tiskan listič po priloženem vzoru. Stanovsko združenje naj pravočasno poskrbi za

natis potrebnega števila lističev. Kakor hitro bodo ti lističi natisnjeni, bo Združenje trgovcev takoj obvestilo vse zainteresirane člane.

V 1. stolpcu naj se navede datum (dan in mesec) obremenilne operacije.

V 2. stolpcu priimek in ime dobavitelja.

V 3. stolpcu bivališče dobavitelja.

V 4. stolpcu sklicevanje na tabelo A, priloženo naredbi Visokega komisariata.

V 5. stolpcu ime nabavljenega ali kakor koli v breme sprejetega blaga, uporabljajoč pri tem imenoslovje v točki 4 omenjene tabele.

V 6. stolpcu merilna enota (tekoči meter, kvadratni meter, par itd.).

V 7. stolpcu količina.

V 8. stolpcu število točk za enoto.

V 9. stolpcu celotno število točk.

V 10. stolpcu podatki listine, ki opravičujejo vpis.

Prvo bilanco prejemnih in oddajnih operacij je treba napraviti dne 1. maja in se dobi, če se prišteje k inventarnim zalogam v točkah, prijavljenim dne 30. novembra pr. l., breme v točkah za dobo od 1. decembra do 30. aprila t. l. in od vsote odšteje oddaja, izvršena v isti dobi.

Predpisani obrazci bodo te dni trgovcem pri Združenju trgovcev na razpolago.

Iz italijanskega gospodarstva

Glavnice so bile zvišane lani v Italiji po podatkih Banca commerciale za 3205 milijonov lir. Leta 1940. je znašalo zvišanje 1491, leta 1939. pa 2020 milijonov lir.

Letošnji kontingent vina za posamezne pokrajine znaša približno 50% lanske potrošnje. Prenos vina za lastnike je dovoljen tudi izven meja pokrajin do 100 litrov na osebo.

Za izvoz semenskega krompirja iz ene pokrajine v drugo je potrebno posebno dovoljenje. Čas za pobiranje krompirja bodo določili kmetijski inspektorji v posameznih pokrajinah.

Kvota pri oddaji goveje živine je z dekretom poljedelskega ministrstva zvišana za 40%.

Starostno zavarovanje rudarjev v Italiji je bilo zboljšano na ta način, da bodo imeli rudarji odslej pravico do pokojnine že po dovrstitvi 55. leta starosti.

Za povečanje izvoza sadja in sočivja iz Italije so potrebne nove hladilne naprave. Stare hladilnice imajo letno kapaciteto okrog 17 tisoč ton zmrznjenega sadja in sočivja, kar pa ne ustreza količinam pridelka in izvoza. Za nove hladilne naprave je poljedelsko ministrstvo določilo 10 milijonov lir, ki bodo izplačani v dveh proračunskih letih. Iz tega kredita dobe predvsem pomoč poljedelske zadruge, ki bodo že letos uredile svoje hladilnice za sadje in sočivje. Državna pomoč bo krila 40% stroškov novih hladilnic, zadrugam in podjetnikom, ki bodo deležni te pomoči, pa se predpišeta način obratovanja ter cenik proizvodov.

Turinska družba Fiat je ustanovila v Zagrebu z glavnico 1 milijona kun avtomobilsko prometno delniško družbo Fiat, ki je bila te dni vpisana v trgovinski register.

Opozorilo trgovcem, ki žele potovati v Italijo

Združenje trgovcev Ljubljanske pokrajine poziva vse trgovce, ki žele v svojih poslovnih zadevah potovati v Italijo, da to sporočijo Združenju, ki bo na pristojnih mestih posredovalo za hitrejšo izdajo potnih dovoljenj.

Število točk za obutev

VIII. oddelek Vis. komisariata je izdal pod št. VIII. No. 30/143-42 z dne 13. 4. naslednjo okrožnico:

Z ozirom na določila o ureditvi produkcije in prodaje obutve za civilno uporabo se določa, da se skupina VI tabele A, priložene naredbi Visokega komisariata z dne 8. 11. 1941-XX, Službeni list št. 513/90-41 nadomesti takole:

Skupina VI (obutev)

Število točk
(odrezkov v
arab. štev.)
za vsak par

Predmet

- Netipizirana obutev in obutev z gornjimi deli iz kože in podplat iz usnja (stare zaloge)*
 - moška 80
 - ženska 80
 - deška 30
 - otroška 20
- Usnjene golenice (gamaše — stare zaloge) 40
- Tipizirana in druga obutev, pri kateri se ob izdelovanju gornjih delov ali podplatov uporablja koža ali usnje (stare zaloge)*
 - moška 65
 - ženska 65
 - deška 25
 - otroška 15
- Copate, pri katerih se za izdelovanje gornjih delov ali podplatov uporablja koža ali usnje (stare zaloge)
 - moške 25
 - ženske 25
 - deške 15
 - otroške 10
- Galoše iz gume in copate, pri katerih se ob izdelavi gornjih delov ali podplatov uporablja guma, čeprav regenerirana (stare zaloge)
 - moške 20
 - ženske 20
 - deške 10
 - otroške 6
- Civilna moška obutev in ženska obutev:
 - tipa A 30
 - tipa B 26
 - tipa C 20
- Deška obutev:
 - tipa A 20
 - tipa B 16
 - tipa C 10
- Otroška obutev (tipa D) 5
- Lesene coklje, razen če so popolnoma lesene ali je v srednjem delu pritrjen nanje preprost pas iz kože ali tekstilnega blaga, da se drže na nogah 10

* Pri sandalih se število točk zmanjša za 10, če gre za moške ali ženske in za 5, če gre za deške ali otroške sandale.

Gradbene omejitve v Nemčiji

Ze takoj ob izbruhu vojne je Nemčija znatno omejila gradbeno delavnost, da bi se na ta način v čim večji meri rezervirala denarna in materialna sredstva za vojno proizvodnjo. Sedaj je minister in gen. pooblaščenec za gradbeno gospodarstvo Speer s 15. aprilom razveljavil vsa gradbena dovoljenja. Ta odlok je izdal, da se v prihodnjih mesecih čim več delovnih moči zaposli v oborožitveni industriji in da se razbremenijo promet. Samo pričetna stavbena dela, ki so neobhodno potrebna, se bodo smela nadaljevati.

Južno-vzhodna Azija v svetovnem gospodarstvu

Zaradi velikih naravnih bogastev je Južnovzhodna Azija že stoletja pod vplivom evropskih kolonialnih sil. Dočim so se ta bogastva v prejšnjih letih le na slepo izkoriščala, se izkoriščajo sedaj po načrtu ter so se v ta namen investirale zelo velike vsote.

Vzhodnoazijski prostor, ki je sedaj zaradi japonskega prodiranja odrezan od večine svojih dosedanjih gospodarskih zvez, meri približno 4,4 milijona km² in je torej približno petkrat tako velik kot Velika Nemčija. Šteje pa 145 milijonov prebivalcev. Najvažnejša od vseh azijskih jugovzhodnih dežel je Nizozemska Indija, na katero odpade skoraj polovico površine in prebivalstva. Od približno 70 milijonov prebivalcev Nizozemske Indije jih živi na Javi 46 milijonov ali približno 350 prebivalcev na kvadratni kilometer, torej več kot celo v preobljedenih evropskih industrijskih deželah. Na drugem mestu po svojem gospodarskem pomenu je sicer mala Britanska Malaja, ki ima skoraj tako veliko zunanjo trgovino kot vsa Nizozemska Indija. To svoje mesto je dobila Britanska Malaja zaradi svoje ugodne zemljepisne lege in svojih industrijskih podjetij, v katerih se predelujejo proizvodi sosednjih dežel. Izvoz Burme znaša komaj polovico izvoza Britanske Malaje. Manj kot Burma pa so izvažali Filipini. V razmerju s številom prebivalstva je bila najmanjša zunanja trgovina francoske Indokine.

Naslednje številke kažejo pregled o velikosti in gospodarskem pomenu trgovine južnovzhodnih azijskih dežel.

	Površina v 1000 km ²	Prebivalstvo v milijonih	Izvoz v milijonih RM	Uvoz v milijonih RM
Siam	518	14,9	130	190
Fr. Indokina	740	23,5	140	200
Burma	605	16,0	190	430
Brit. Malaja	136	5,3	780	810
Brit. Borneo	191	0,9	45	60
Niz. Indija	1904	68,4	660	900
Filipini	296	16,3	325	280
skupno	4390	145,3	2270	2870

Hrbljenica gospodarstva teh dežel je **tropično kmetijstvo**. Najvažnejša pa je kultura **riža**, ki je glavna hrana prebivalstva. Siam, Indokina in Burma pridelajo veliko več riža, kakor ga pa potrošijo. Izvažajo ga v sosednje dežele. Izvoz riža tvori približno 14 odstotkov vsega izvoza Južnovzhodne Azije. Večina trgovine z rižem, zlasti siamske, je v rokah tujcev, predvsem Kitajcev. Pa tudi ostali izvoz se nanaša večinoma na rastlinske proizvode. Izvoz kavčuka, čigar kultura je razcvetela šele po svetovni vojni, je dal tem dežlam skoraj monopolni položaj. Ena četrtina vsega izvoza Južnovzhodne Azije odpade na izvoz kavčuka. Glavni proizvodni deželi kavčuka sta Nizozemska Indija ter Britanska Malaja. Pomem-

ben je tudi izvoz sladkorja, ki se sedaj dosega 6,5% vsega izvoza južnovzhodnih azijskih dežel. Največ sladkorja imajo Filipini. Skoraj enako velik je izvoz kobre, palmovega olja in drugih palm-skih kultur. Je pa še cela vrsta proizvodov, ki so za svetovni trg zelo važni, tako čaj iz Jave, tobač iz Sumatre, manila iz Filipinov, razne začimbe, kina-skorja ter tropski les.

Zemeljski zakladi niso prav posebno raznovrstni, nekateri pa se pridobivajo v zelo velikih količinah. Kositer se pridobiva večinoma v dnevnih kopih in njegova proizvodnja dosega dve tretjini svetovne. Kositrna ruda se koplje tudi v Burmi in Siamu, ležišča rude pa so v vsem Malajskem polotoku in na sosednjih otokih. Večina tu izkopanih rud se topi v Britanski Malaji, del pa gre v predelavo v Anglijo in Nizozemsko. Posebne važnosti so ležišča zemeljskega olja. To olje se večinoma rafinira doma. Za svetovno preskrbo nima sicer zemeljsko olje Južnovzhodne Azije prevlekega pomena (samo 3 do 4 odstotke svetovne proizvodnje), je pa za samo preskrbo južnovzhodnega azijskega prostora največje važnosti. Izvoz kositrne rude, kositra in zemeljskega olja tvori skoraj eno četrtino vsega izvoza teh dežel. Od drugih rud je treba še omeniti ležišča volframove rude v Burmi in boksitna ležišča v Nizozemski Indiji.

Velike produktivne možnosti in sijajni izgledi za dobičkonosno udejstvovanje v teh deželah so silno privabljale inozemski kapital. Nizozemski, angleški, francoski, ameriški in kitajski kapitalisti so v teh deželah investirali zelo velike vsote in so sedaj živo

interesirani na čim boljsem razvoju trgovine teh dežel, ker od tega zavisí obrestovanje njih investiranega kapitala.

Veliko trgovinsko središče so bile države Strait Settlementa, zlasti pa mesto **Singapur**. Manj pomembna so pristanišča Nizozemske Indije. Zelo velika je medsebojna trgovina južnovzhodnih azijskih dežel, ki je znašala okoli 600 milijonov RM, približno eno četrtino vsega izvoza. Znatno del zunanje trgovine južnovzhodnih azijskih dežel je odpadel tudi na Hongkong in Japonsko. Delež slednje pa je bil razmeroma majhen. Tako je uvozila Japonska še leta 1938. iz Nizozemske Indije in Filipinov blaga za 150 milijonov, izvozila v te kraje pa za 200 milijonov RM.

Kako se je gibal trgovina teh dežel kažejo naslednje številke za leto 1938.

	Uvoz				Izvoz			
	Britanska Malaja	Nizozemska Indija	druge dežele		Britanska Malaja	Nizozemska Indija	druge dežele	
Nemčija	3,1	10,3	3,2		3,1	3,6	2,1	
Anglija	18,4	8,0	8,5		14,1	5,4	8,0	
Nizozemska	1,1	22,3	1,8		1,0	20,5	1,2	
Francija	0,6	2,0	9,3		7,5	1,7	8,7	
USA	3,1	10,0	30,7		29,7	13,6	19,1	
Japonska	2,2	15,2	9,4		9,3	3,2	3,6	
Južvzh. Azija (z Avstralijo)	55,6	10,4	11,5		13,0	26,2	19,4	
druge dežele	11,0	10,0	22,0		19,1	11,5	28,1	
	5,0	11,8	3,6		3,2	15,3	10,9	
	780	660	830		810	900	1160	

V milijonih RM pa je znašala vrednost te trgovine skupno:

780 660 830 810 900 1160

Vse tuje investicije v tem prostoru se cenijo na približno deset milijard RM, od katerih odpade več kot polovico na Nizozemsko Indijo. Razumljiva je zato zaskrbljenost Nizozemske zaradi nepričakovane razvoja dogodkov v Južnovzhodni Aziji.

Spremembe v ameriškem gospodarstvu

Zadnji »Reich« razpravlja o strukturnih spremembah v ameriškem gospodarstvu, ki bodo nastale zaradi omejitve proizvodnje nekaterih konsumnih predmetov. List pravi med drugim:

V Združenih državah Severne Amerike so zelo zgodaj spoznali pomen serijske izdelave konsumnih predmetov. Primeroma visoki investicijski stroški, ki jih zahteva takšna proizvodnja, so prisilili ameriške tovarnarje, da bi čim bolj povečali odjem blaga. Zato je ameriško gospodarstvo posvečalo posebno skrb razvoju prodajnega aparata. Režijski stroški so bili v ameriškem gospodarstvu od nekdaj znatno višji kot v drugih deželah. Od nekdaj je zato zavzemal ameriški prodajalec mnogo bolj ugodno mesto kot potnik v evropskih deželah. Vse to je imelo za posledico, da je bil v prodaji in blagovni propagandi zaposlen v Ameriki mnogo večji odstotek prebivalstva kakor pa v Evropi. Promet in zaposlitev v ameriških velikih in srednjih mestih sta bila bistveno odvisna od zaslužka ljudi, ki so prodajali blago in pridobivali odjemalce za razne konsumne predmete. Omejitve v proizvodnji, ki jih je odredila washingtonska vlada, da zagotovi oborožitveni industriji potrebne surovine, bodo zato imele zelo dalekosežne posledice za strukturo ameriškega gospodarstva. Treba pa je razlikovati med gospodarsko-industrijskimi in narodno-gospodarskimi posledicami teh omejitev. Verjetno je, da bodo te omejitve zagotovile ameriški oborožitveni industriji potrebno število delovnih moči in potrebne količine surovin. Manj ugodne pa bodo posledice za ljudi, ki so dosedaj ži-

veli od pridobivanja odjemalcev in od prodaje konsumnih predmetov.

Tako so ameriške radijske družbe krile svoje izdatke v glavnem z reklamo onih predmetov, katerih proizvodnja je bila sedaj omejena. Isto velja tudi za ameriško časopisje. Omejitve v prodajnem aparatu bodo brez dvoma povzročile znatno nezaposlenost srednjih slojev. Ta bo še povečana, ker bodo sedaj prenehale tudi prodaje na obroke, ki so bile v Ameriki posebno močno razširjene. Delavci, ki bodo zaradi zmanjšane proizvodnje konsumnih predmetov izgubili delo, se bodo najbrže lahko zaposlili v novih in povečanih podjetjih oboroževalne industrije, ne bodo pa zlepa našli zaposlitve oni, ki so bili dosedaj zaposleni v pridobivanju odjemalcev za razne konsumne predmete ter v njih prodaji. Ameriško blagostanje bo zaradi tega občutno nazadovalo in visoki življenjski standard v Združenih državah Severne Amerike bo nazadovao.

Ureditev rečnega prometa na Donavi

Direkcija za promet na jugu v Münchenu je odredila, da se sme od 1. aprila dalje izkoriščati vodna pot po Donavi le za promet na daljše proge. Prevažanje tovorov na krajše proge je v bodoče nedopustno. Na ta način naj se rezervira vodna pot Donave le za blagovni promet med Nemčijo in južnovzhodnimi državami. Po tej odredbi se bo mogla Donava mnogo bolj racionalno izkoristiti za blagovni promet. Med Nemčijo in južnovzhodnimi državami se prevažajo tovari v obeh smereh v ve-

likih količinah, dočim je promet v gornjem toku Donave, zlasti med Regensburgom in Linzem usmerjen večinoma le po Donavi navzdol.

Gospodarske vesti

V Ljubljani so bila v začetku aprila pogajanja zaradi prenosa poslov bivših jugoslovanskih zavarovalnic na Gorenjskem in Spod. Štajerskem na nemške zavode.

Srbska vlada je dosedanji kredit za javna dela v višini ene milijarde din kot nezadosten zvišala na 2,2 milijarde din. Finančni minister je dobil pooblastilo, da more za preskrbo potrebnih finančnih sredstev izdati blagajniške zapise.

Komisariat za cene v Srbiji je določil nove cene za čevlje. Cene za moške čevlje se gibljejo med 650 in 940 din, za ženske čevlje med 540 in 640 din in za otroške med 250 in 390 din. Obutev pri čevljarju sme biti za največ 30 odstotkov dražja.

Cene za jajca so v Beogradu določene na največ 2,60 din za kos, cena perutnine pa je določena na največ 45 din za žival.

Naredbo o uvedbi sistema nakupnih knjižic bo izdala bolgarska vlada, da bo mogoče nadzorovati tudi nakupe neracioniranega blaga po zasebnikih.

Polovica v Bolgariji pridobljene zlata se mora oddati Bolgarski narodni banki, samo polovica se sme prodati zlatarjem in drugim interesentom po oblastveno določenih cenah.

Novi romunski državni proračun predvideva 72,5 milijarde lejv rednih izdatkov, za 27,7 milijarde več kot v prejšnjem letu. Posebni proračun predvideva poleg tega še 21 milijard lejv izdatkov, posebni proračun državnih podjetij 112 milijard ter posebni proračun za Besarabijo in Bukovino 6 milijard, da znaša celotni državni proračun 212 milijard lejv. 36 milijard lejv teh izdatkov je krito z nemškim posojilom.

Nemčija je dobavila Romuniji zaradi povečanja agrarne produkcije 540 traktorjev, 1300 traktorskih plugov, 37 velikih mlatinskih strojev, 350 bran in 600 gepelnikov. Iz Galicije gre vsak teden 6 do 7 tisoč delavcev v Nemčijo. Računajo, da dela sedaj v Nemčiji vsaj 100.000 ljudi.

Svedska proizvodnja celuloze v l. 1941. se ceni na 1.250.000 ton, dočim znaša kapaciteta vseh tovarn 3 milijone ton.

Svicaarska vlada je prepovedala uporabo litega železa in jekla za nekatere naprave, tako za kanalizacijo, centralno kurjavo ter razne druge predmete.

Dve portugalski paroplovni družbi sta opustili svoje dosedanje pomorske zveze z Brazilijo.

Uvoz v portugalskih pristaniščih je od leta 1941. nazadoval od 1,84 na 1,73 milijona ton, izvoz pa v istem času od 1,14 na 0,77 milijona ton.

Argentina in Chile sta naročile vsem trgovskim ladjam, da se morajo strogo ravnati po predpisih, ki veljajo za nevtralne države. Ladje se ne smejo oborožiti, ne smejo pluti v konvojih, ki jih varujejo vojne ladje in ponoči morajo biti polno razsvetljene, da se jasno vidi njih državna pripadnost.

Japonska vlada je objavila desetletni avtarkični načrt za povečanje kmetijske proizvodnje v Aziji. Po tem načrtu naj bi se dvignila japonska proizvodnja riža od dosedanjega 1,7 milijona ton na 11,45 milijona, proizvodnja ječmene na 1,45 milijona, proizvodnja pšenice na 1,5, sladkega krompirja na 4, navadnega krompirja pa na 2 milijona ton. V približno enaki meri naj bi se dvignila kmetijska proizvodnja tudi v drugih azijskih deželah, ki so zasedene od japonskih čet.

Sovjetska vlada je izdala ukaz, s katerim se mobilizira za poljska dela vse prebivalstvo od 14. do 55. leta razen onega, ki je zaposleno v vojni industriji in v prometnih ustanovah. Ukaz velja tudi za vse dijake, razen za one, ki so pred izpiti.

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke

Že v 24 urah itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Šelenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Tegavci! Obetniki!

Tvrdka Teršan

Liubliana

Kongresni trg 14

nudi:

slikarske čopiče, ribarice, mizarški in navadni stekleni papir, smirko, platno, toaletno in brivsko milo, zobno kremo, vazelin, potnice, barvo za obleko, baretke, nahrbtnike, glavnike, listnice za legitimacije, orglice, pipe za sode, žepne nože, ključavnice, motor, optre, štrange, altre, cangelne, povode, zidarske, tesarske in perilne vrvice, vrvi za seno, morsko travo, predpražnike iz trstike, šepalke za perilo in drugo drobno blago